

Het collectief geheugen

Het verleden met zijn invloed in het heden

Colofon

ISBN: 978 90 8954 705 7

1e druk 2014

© 2014 Wilma ter Mull

Uitgeverij Elikser

Ossekop 4

8911 LE Leeuwarden

www.elikser.nl

Vormgeving omslag en binnenwerk: Evelien Veenstra

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op wat voor wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur en de uitgeverij.

This book may not be reproduced by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author and the publisher.

Het collectief geheugen

Het verleden met zijn invloed in het heden

Deel 1

Wilma ter Mull

Inhoud

Voorwoord	7
Inleiding	11
Het collectief geheugen	22
Een stuk geschiedenis	60
En nu!	130
De identiteit en het collectief	136
Actuele invloeden op het collectief	155
Epiloog	184
Literatuuropgave	189

Voorwoord

Alles van waarde is weerloos.

Lucebert

Tien jaar geleden, in 2004, schreef ik mijn eerste boek *Een oude geschiedenis in een nieuwe tijd*. Dit boek schreef ik naar aanleiding van een ontdekking die ik in de winter van 2004 had gedaan. Op een reis naar de Achterhoek, mijn geboortestreek, kwam mij helder voor ogen dat er een groot verschil, maar ook verbond bestaat, tussen persoonlijk en collectief onderbewuste en dat die zich verhoudt tot de planeten Saturnus en Uranus. Het persoonlijk onderbewuste (Saturnus) bevat naast niet-verwerkte herinneringen in het leven ook herinneringen aan vorige levens terwijl het collectief onderbewuste (Uranus) een soort databank van gebeurtenissen uit het verleden is (geschiedenis) waar de mensheid uit put veelal zonder het zichzelf bewust te zijn.

Ik bedacht me ook dat het collectief onderbewuste ‘gewetenloos’ is. Gewetenloos, in de meest letterlijke manier van het woord, namelijk het niet weten dat oude invloeden meespelen in de besluitvorming van het moment. Maar ook in morele zin is het collectief geheugen waaruit we dagelijks putten gewetenloos, om de doodeenvoudige reden dat niemand verantwoordelijk is voor de geschiedenis die in het verleden werd geschreven door de groep, en we vanuit een behoefte aan individualiteit maar weinig verbonden zijn met de groep. Hierop zijn van tijd tot tijd extreme uitzonderingen zoals bijvoorbeeld bij voetbalwedstrijden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de laatste WK-wedstrijden in Brazilië (zomer 2014) waarin eenieder zich verbonden voelde

en zich extreem bewust was van zijn of haar nationaliteit. Vlak daarna trad dit weer op maar dan in dramatische zin, bij de vliegtuigramp met de MH17 waarbij 196 van de 298 passagiers Nederlandse slachtoffers waren.

De geschiedenis van een land, familie, kortom alle soorten groeperingen, schrijven we met meer mensen maar niemand is daarvoor echt verantwoordelijk. Dit maakt dan ook dat de toekomst onmogelijk kan worden voorspeld, iets dat de astrologie veel te graag doet en dit is dan ook de reden waarom het geen wetenschap is geworden. Wat we doen, niet alleen de astrologen maar ook de statistici en wetenschappers, is achteraf met onze eigen bevinding aan een gebeurtenis betekenis geven, zonder daarbij te weten dat we hierin worden beïnvloed door het collectief onderbewuste. Dit is niet onze eigen ervaring, maar een ervaring die we overnemen vanuit de groep. Er wordt te weinig rekening gehouden met wat het persoonlijk onbewuste, dat in principe uniek en vrij is van de groep, zal gaan inbrengen om zodoende zijn/haar eigen karma te veranderen. Beide gebieden - persoonlijk onderbewuste en collectief onderbewuste - zijn schimmig in hun herkenbaarheid. Het heeft me tien jaar gekost om dit enigszins goed te kunnen formuleren.

Toen, in 2004, had ik vooral oog voor het persoonlijk onderbewuste waar dus onder meer herinneringen aan vorige levens liggen opgeslagen, en dit resulteerde in het boek *Een oude geschiedenis in een nieuwe tijd*. De keus toen, voor de leden van het koningshuis, was in aanvang een niet heel bewust gestuurde keus. Het kwam voort uit het feit dat van vrijwel ieder lid van het koningshuis een exacte geboortetijd bekend is, dat zij een hechte belangrijke groepering vormen en dat er relatief gezien veel geschiedenis is geschreven over deze groep. Hierdoor was ik in de gelegenheid mijn nieuwe

theorieën, die voortkomen uit de kosmische standen van de planeten, te toetsen. Het accent is toen meer gevallen op het persoonlijk onderbewuste (karma) en minder op de consequentie die het heeft voor de groep. Daar het echter om het koningshuis gaat, heeft hun handelen verstrekkende gevolgen voor de volksziel van Nederland, zoals zal blijken in dit boek. De mate van belangrijkheid komt vooral voort uit het feit dat wij als Nederlanders hen faciliteren om een (symbolische) leidersfunctie uit te voeren; hierdoor geven wij psychologisch gezien een stuk autonomie (symbolisch) uit handen. Dit is echter maar één facet. Er zijn veel meer facetten die spelen in allerlei groepen die wij faciliteren om onze standpunten naar buiten te brengen zoals geloof, politieke partijen, rassen en volkeren. Sommige zijn bepaald door iets waar we uiterlijk gezien geen sturing over hebben zoals ras en volk. Deze laatstgenoemde factoren hebben alles te maken met keuzes die we maakten voorafgaand aan de geboorte ten aanzien van de vraag waar we willen incarneren om het karma uit te werken. Dit zijn in hoogste instanties keuzes van het zelf. Dit principe is alleen maar te begrijpen als we accepteren dat reïncarnatie een natuurlijke ontwikkelingsmogelijkheid is van de mensheid, zoals dit al eerder op het niveau van de fysieke wereld is aangetoond door de evolutietheorie van Darwin. Charles Darwin (1809–1883) ging in zijn evolutieleer uit van de natuurlijke selectie. Volgens hem overleefde de soort die het sterkst is en zich verder muteert naar een bepaalde perfectie toe.

Nu, na tien jaar meer werkervaring, heb ik ontdekt hoe intensief het persoonlijk onderbewuste, waarvan herinneringen aan vorige levens een onderdeel zijn, inwerkt op het collectief onderbewuste van de groeperingen waaraan we ons verbinden tijdens ons leven. Deze kracht

is op microgebied maar ook op macrogebied sturend in het wereldgebeuren. Door deze verbanden te zien kan er een ander bewustzijnsniveau worden aangesproken.

In dit boek wil ik de lezer dan ook meenemen op mijn zoektocht om anders te leren waarnemen.

Inleiding

Wij kennen onvoldoende het verleden om de toekomst
te kunnen voorspellen.

Karl Popper

De mensheid kent sinds haar ontstaan een absolute behoefte om ergens bij te horen. Het begint al met een metafoor in het scheppingsverhaal waar Adam een metgezel, Eva genaamd, krijgt die net iets anders is dan hij, Adam. Doordat Eva Adam verleidde en at van de boom van de kennis van goed en kwaad terwijl hun dat was verboden, werden beiden uit het Paradijs verjaagd. Met de mededeling: *“In het zweets uwes aanschijn zult gij uw brood verdienen”*. Adam en Eva kregen twee zoons, Kaïn en Abel. Kaïn bewerkte de aarde en Abel hoedde de schapen. Deze vier archetypische figuren liggen aan de wortel van ons bestaan; ze vormen het oergezin, de eerste groep die ontstaat. Kaïn treedt door landbouwer te zijn letterlijk in de sporen van zijn vader Adam die door God als straf opgelegd heeft gekregen om de aarde te bewerken. Abel is als het ware de hoeder van dat wat na noeste arbeid tot stand is gekomen. Op een keer offerden beide broers aan God dat wat ze door noeste arbeid voor elkaar hadden gekregen. Er gebeurt nu iets vreemds. Het offer van Abel wordt geaccepteerd door God en dat van Kaïn niet. Dit doet Kaïn in woede ontbranden en hij slaat in blinde drift Abel dood. Voor de buitenstaander lijkt dit een onbegrijpelijk verhaal maar bij nadere beschouwing ligt er een boodschap onder dit verhaal. Dat het offer van Kaïn niet wordt geaccepteerd, heeft te maken met het feit dat de vloek die over Adam en Eva door God is uitgesproken door Kaïn

letterlijk wordt doorgedragen; hij werkt zich in het zweet op het land, terwijl Abel degene is die met dat wat aanwezig is in zijn omgeving, de dieren, een liefdevolle relatie aangaat. Het is alsof Abel met deze keuze voor het hoeden van de dieren zich met zijn handelen distantieert van de straf die is uitgesproken. Of je nu in God gelooft of niet, het is een van de oudste verhalen dat door de millennia heen steeds is doorgegeven en is daardoor het bewijs geworden dat er een diepere boodschap achter zit. Dit hele verhaal met zijn vier archetypes ligt aan de wortel van de groep met als oudste vorm de familie; alle andere groepen zijn van dit oerprincipe afgeleid. De rol van Abel is daarin wel opvallend omdat deze verwijst naar het vergeten van de straf die door God is opgelegd door door te gaan met het leven, iets dat vooral de hedendaagse moderne mens kenmerkt. Hiermee verwijst Kaïn archetypisch gezien naar het persoonlijk onderbewuste, terwijl Abel verwijst naar het collectief onderbewuste.

Door verschillende visies die toch aan elkaar gebonden zijn te vormen in een groep, ontstaat het zogenaamde collectief. Wanneer mensen zich verenigen, ontstaat er een groep die automatisch geschiedenis schrijft doordat zij een bepaalde vorm van ontstaansrecht ontwikkelt. Het huwelijk met kinderen is daar het oudste voorbeeld van. Er zijn enorm veel groepsvormingen. In het groot de continenten, naar kleiner: landen, volkeren, stammen, families. Deze opsomming is archaïsch archetypisch geformuleerd maar er bestaan ook modernere vormen zoals: de EU, Verenigde Staten, politieke partijen, kerkgenootschappen en religies, new age. Al deze groeperingen hebben een geschiedenis geschreven die al dan niet objectief is te produceren. Het lastige is echter dat geschiedenis schrijven een van de moeilijkste taken is die

de mens kent. Het geheugen heeft - hoe goed bedoeld ook - de neiging dingen te vervormen. Nobelprijswinnaar Daniël Kahneman geeft in zijn boek *Het feilbare denken* hier een revolutionaire heldere analyse van; later in dit boek kom ik hierop nog terug. Dit alles maakt dat de geschiedenis vrijwel nooit helemaal klopt en correct is.

Hoe groter de groep wordt, hoe algemener en onpersoonlijker de regels en de doelstellingen worden. Hierin is weinig tot geen plaats voor het bewust maken van het collectief geheugen. Een en ander toont zich bijvoorbeeld in het hedendaagse strafrecht waarin de straf wordt gebruikt als afschrikmiddel maar vaak geen recht doet aan slachtoffer of rekening houdt met het diepere motief waarom een misdaad tot stand is gekomen. Er is maar weinig ruimte voor verzachtende omstandigheden en wanneer er rekening mee wordt gehouden, vaak tot groot protest van de collectieve omstanders. Ik zal hiervan in het hoofdstuk 'Het collectief geheugen' in dit boek nog een voorbeeld geven.

Volgens esoterische stromingen bestaat er een Akasha-kroniek waarin het universele geheugen van de gehele mensheid ligt opgeslagen en waaruit de hedendaagse mens onbewust put om zo tot oplossing van zijn problemen te komen. De bewustzijnsspiraal zou zodoende op een hoger plan moeten komen. Helaas is daar soms weinig van te merken. Wanneer we de gruwelijkheden horen die heden ten dage nog overal op de wereld voorkomen, kun je hier niet onverdeeld positief tegenaan kijken. Dit heeft naar mijn mening te maken met het feit dat vele zaken uit de geschiedenis nooit echt bewust zijn verwerkt en daardoor worden herhaald om dit alsnog in het bewustzijn te brengen. In dit boek wil ik dit aantonen door naar onze eigen Nederlandse geschiedenis te kijken. Een geschiedenis die

actueel gezien vooral in het teken staat van de staatsvorm waar we de laatste tweehonderd jaar collectief gezien voor hebben gekozen en waarvan de familie van Oranje Nassau het symbool is geworden.

Carl Gustav Jung (1875 -1961), in aanvang leerling van Freud, psychologiseerde het esoterische fenomeen Akasha-kroniek en noemde deze het collectief onderbewuste. Hij maakte daardoor het belangrijke onderscheid tussen persoonlijk onderbewuste en collectief onderbewuste. Door dit belangrijke onderscheid werd het vermogen ontwikkeld om een bewustere scheiding te maken tussen het ego en de groep. De ontdekking lag in de loop der verwachtingen nadat er in de negentiende eeuw een ware omwenteling tot stand was gekomen door Darwin, Freud en Marx. Deze drie mensen brachten vanuit de ontwikkeling van de mens ieder een afzonderlijke belevingswereld onder de aandacht. Charles Darwin (12 februari 1809 - 19 april 1882) het fysiek tastbare lichaam met zijn evolutieleer; Freud met de innerlijke mens met zijn onbewuste complexen die zijn ontstaan door het verleden dat hij niet los kan laten; en Marx met de behoefte om gelijkwaardig met elkaar in contact te komen. Deze drie belangrijke historische figuren zijn psychologisch onder te brengen in drie ontwikkelingsgebieden van de mens, te weten het denken, het voelen en het willen. Voorheen waren deze drie gebieden onderbelicht gebleven doordat de kerk het denken van de mensheid in Europa sterk bepaalde. Met name de katholieke kerk dacht voor haar leden. Dit uitte zich onder meer door de biecht die iedere goede katholiek regelmatig aflegde en onderging. Dit stukje geschiedenis betreft vooral de ontwikkelingen in Europa. In Amerika verliep een en ander weer anders. In het kader van de focus

op Nederland in dit boek wil ik me echter vooral bepalen tot de volksziel van Nederland en afgeleid daarvan Europa. Het is wellicht nog goed om te kijken naar het schema dat ik ontdekte bij het schrijven van mijn boek *De verborgen waarheid achter drie Amerikaanse presidenten* (2009). In dit schema laat ik zien hoe de continenten zich min of meer eenzijdig verhouden tot één enkel ontwikkelingsgebied van de mens: het denken, het voelen en het willen. Boven de evenaar gebeurt dit meer bewust terwijl onder de evenaar dit zich in het onderbewuste voltrekt.

Uit dit schema blijkt dat wij als Europeanen - en dus ook als Nederlander - primair meer hebben met het bewuste denken en veel minder met het voelen en het willen. Dit maakt dat we eindeloos zijn in onze bureaucratisch uitgedachte regels en veel minder oplossend te werk gaan zoals in Afrika waar het denken noodgedwongen naar het onbewuste wordt verschoven omdat men vooral moet overleven. Dit schema

ligt in het algemeen collectief opgeslagen en laat zich pas oplossen wanneer er bewustzijn voor wordt ontwikkeld. In dit boek ga ik me zoals gezegd bepalen tot de Nederlandse volksziel en zijn collectief geheugen.

Een geheel nieuw bewustzijnsniveau van de mensheid op aarde maakt een start wanneer de Verlichting (of de eeuw van de rede) wordt afgesloten met de Franse Revolutie. De revolutie was de eerste manifestatie van een georganiseerde groep die in opstand kwam tegen de overheersende orde. De gewone mens werd zich op dat moment bewust van zijn eigen zeggingskracht. Het was alsof hij wakker werd uit een eeuwenlange slaap. Het is altijd moeilijk voor te stellen wat er precies wordt bedoeld met het nieuwe bewustzijn, juist omdat het nieuw is en geen referentiekader kent vanuit het verleden. Laat ik een voorbeeld geven van hoe zo'n proces zich voltrekt:

Louis Pasteur (27 december 1822 – 28 september 1895) was scheikundige en bioloog. Door zijn werk ontwikkelde hij de theorie dat de oorzaak van veel ziekten een minuscuul levend wezen was, een 'micro-organisme'. Hij bestudeerde deze micro-organismen en ontdekte dat ze de oorzaak waren van infectieziekten. Voorheen wist men wel dat bepaalde ziekten besmettelijk waren, maar men wist niet waar de oorzaak in lag. Pasteur legde een verband tussen twee verschijnselen: micro-organisme en ziekte. Dit speelde zich af op het microstoffelijk waarneembare niveau van het bestaan. Wanneer iets zich echter op tastbaar zichtbaar niveau manifesteert, is er tevens een proces dat zich in het niet-tastbare van het bestaan, de psychische wereld van de mens, parallel daaraan ontwikkelt. Met andere woorden, wat speelt er in de omgeving, in het levensverhaal dat niet

tastbaar controleerbaar ziekmakend is, en dat ontdekt wil worden? Door nu het collectief geheugen opnieuw te bekijken met een ander bewustzijnsniveau kunnen psychische ziekten voor een deel worden geheeld. Met dit boek hoop ik te kunnen bijdragen aan een andere manier van waarnemen.

Na de Franse Revolutie wordt ook dankzij nieuw astronomisch instrumentarium de planeet Uranus ontdekt: 13 maart 1781 22.39 GMT Bath. Dit was een revolutionaire ontdekking. Vóór dit tijdstip was Uranus wel aanwezig maar niet met het blote oog waarneembaar en herkenbaar in zijn invloed; er moest een door mensen vervaardigd instrument worden gemaakt om deze planeet zichtbaar te maken. Door de interventie van de mens kon de archetypische werking vanaf dat moment als het ware bewust worden gemaakt. Dit lijkt wellicht vreemd, maar is een verschijnsel dat in het bewustzijn van de mensheid zo werkt. Zo is bijvoorbeeld bekend dat in de Oudheid de kleur blauw wel werd gebruikt, maar geen naam en omschrijving had.¹ Door iets te benoemen krijgt het een bewuste plaats. Zo werd de revolutie die uitbrak gekoppeld aan de psychologische werking van de nieuw ontdekte planeet Uranus. Zo werkt het vaker in het collectief onderbewuste, zo zal later in dit boek blijken. Synchroniciteit speelt een grote rol in het collectief geheugen van de mensheid. De werking van de Franse Revolutie, synchroon aan de ontdekking van de planeet Uranus, maakte de mensheid bewust van het vermogen in opstand te komen tegen de autoriteiten en zich als groep te organiseren. Voorheen lag dit niet zo in het algemene patroon van de mensheid. Uranus is astronomisch gezien een planeet die niet met het blote oog te zien is, maar

1 Bron: *Antifragiel* van Nassim Nicholas Taleb.

moet worden bekeken met een instrument dat de mens zelf heeft gemaakt; wat de diepe consequentie heeft gehad dat de mensheid hierdoor werd uitgenodigd om met andere ogen naar de dingen te kijken. De revolutiegedachte was een hulpmiddel hierbij.

Vlak na deze belangrijke omwenteling manifesteerde Darwin zijn evolutieleer die de geloofswaarden die in de Middeleeuwen werden ontwikkeld, op zijn kop zette. De kerk bleek geen antwoord te hebben op het nieuwe denken dat door Darwin was ontwikkeld. Hij toonde aan dat niet God de sturende factor was, maar dat de mens zelf evolueerde naar een zekere perfectie. Hierdoor kwam de religie onder druk te staan.

Om het geloof een andere impuls te geven en de heelheid van de mens te herstellen in zijn driedelige werking werd synchroon aan deze behoefte een nieuwe planeet ontdekt, Neptunus. Het opmerkelijke van deze ontdekte planeet was dat deze al in 1612 door Galileo Galilei hypothetisch werd waargenomen maar nog niet echt fysiek werd gezien. In 1821 publiceerde Alexis Bouvard tabellen van de baan van Uranus, waarbij hij afwijkingen (storingen of perturbaties) opmerkte die alleen door een andere aanwezige planeet konden worden verklaard. In 1843 berekenden John Couch Adams en Urbain Le Verrier onafhankelijk van elkaar de baan die deze hypothetische planeet zou beschrijven, maar deze werd door George Airy als onmogelijk afgedaan. In de zomer van 1846 begon James Challis aarzelend een nieuwe zoektocht naar de onbekende planeet. Het waren echter Johann Galle en Heinrich d'Arrest die de planeet op 23 september 1846 voor het eerst waarnamen, slechts 1° verwijderd van de plaats waar Adams en Le Verrier haar hadden voorspeld. Later realiseerde Challis zich dat hij in augustus de planeet al twee keer had waargenomen, zonder haar te herkennen als de nieuwe planeet.

Op 12 juli 2011 heeft Neptunus een volledige omloop rond de zon gemaakt sinds de ontdekking van de planeet in 1846². De ingewikkelde manier van ontdekking van Neptunus is kenmerkend voor de archetypische werking. Deze verliep bovenal vaag en verwijst daardoor naar het bewustzijnsniveau van de niet-exacte denksfeer van onder meer het geloof. Aangezien de ontdekking van Neptunus middenin de Industriële Revolutie viel, toen bittere armoede en ellende bestonden, werd de planeet Neptunus ook gekoppeld aan het bewustzijn voor het lijden dat het Christusarchetype ook voorleefde.

Karl Heinrich Marx (Trier, 5 mei 1818 – Londen, 14 maart 1883) werd vlak voor de definitieve ontdekking van Neptunus geboren en kwam in de loop van zijn leven met het Communistisch Manifest. Marx' denken beslaat uiteenlopende gebieden zoals filosofie, geschiedenis, politiek en economie, waardoor een geheel nieuwe sociologie ontstond die aandacht vroeg voor de gevoelens van de onderdrukten. In zijn werk integreerde Marx op originele wijze de gedachten van diverse grote denkers vóór hem. Marx zelf stelde al zijn filosofische en wetenschappelijke werk in dienst van één politiek-filosofisch doel: de bevrijding van de onderdrukte klassen in het kapitalisme, en daarmee de opheffing van de vervreemding die dit systeem in stand houdt. In zijn manifest geeft hij een historische beschouwing van wat hij ziet als een eeuwenlange klassenstrijd. In de overgang van de Middeleeuwen naar de moderne tijd zijn met de Bourgeoisie of burgerij en de arbeiders (bedoeld wordt: werknemers) nieuwe maatschappelijke klassen ontstaan. Daarbij zag Marx een enorm toegenomen welvaart als gevolg van de Industriële Revolutie bij de Burgerij die door

2 Wikipedia Ontdekking van Neptunus.

het bezit van, vaak grote, ondernemingen veel economische macht en rijkdom kenden. Marx zag dat vooral de machines steeds vaker arbeiders vervingen. Het eigendom van deze productiemiddelen noemde hij het Kapitaal³. Marx was in die zin een kind van zijn tijd en bewoog mee met de sfeer van wat actueel als nieuw bewustzijn werd ontwikkeld. Marx transformeerde vooral het gevoel van de mensheid, maar kon dit nog moeilijk als wilsdaad in de wereld zetten omdat er geen ruimte voor was. Zijn utopie was gericht op de wil van de mens om voor ieder individu een betere wereld te creëren.

De afwezigheid van een nieuw klimaat van een meer gevoelsmatig bewustzijn was voor Sigmund Freud (6 mei 1856 - 23 september 1939), aanleiding tot het ontwikkelen van de psychoanalyse, de wetenschap die de eerste poging deed het onderbewuste in kaart te brengen. Zijn kijk op het onderbewuste was nog vrij eenzijdig want dit onderbewuste werd veelal alleen herkend in seksualiteit en machtsstreven. Zijn visie op het onderbewuste was niet rooskleurig en heeft ertoe geleid dat hij vaak de werkelijkheid wilde ontvluchten. Dit deed hem naar de morfine grijpen om zodoende te ontsnappen aan de pijnlijke werkelijkheid. Deze teleurstelling en het ontvluchten van de werkelijkheid resulteerden weer in de wetenschappelijke vervalsingen die hij in zijn werk toepaste. Zijn intentie was zo gedreven om gevoelsmatig verdrongen problematiek een plaats te geven in het bewustzijn, dat hij voortvarend te werk ging en het wetenschappelijke onderzoek geweld heeft aangedaan.

Ten tijde van de opkomst van het fascisme werd op 18 februari 1930 23.00 GMT in Falstaff Pluto ontdekt. De archetypische werking van Pluto is het wilsleven te richten

3 Bron: Wikipedia, lemma Karl Marx.